

MERDEKA

Nr 60 - mars 2014

ÖSTTIMOR

Information

Frihetshjälten annonserar avgång

Östtimors premiärminister sedan 2007, den karismatiske ledaren för gerillamotståndet mot den indonesiska ockupationsmakten, Xanana Gusmão planerar att avgå i september.

Redan när han presenterade förslaget till budget för 2014 i parlamentet den 9 januari år sade Gusmão: "Det är med största respekt som jag, för sista gången som premiärminister, står inför den här stora församlingen för att presentera en statsbudget."

Den 27 februari sade vice premiärministern Fernando La Samma De Araujo att Gusmão planerar sin avgång till september för att ge plats för en yngre ledargeneration. Hans beslut är genomtänkt, han vill bara vara nationens fader, som Nelson Mandela och Lee Kuan Yew, för att som observatör övervaka administrationen.

Mandela, som ju dog vid hög ålder i december förra året, var Sydafrikas förste svarte president och Lee var Singapores förste premiärminister.

De Araujo sade att den 67-årige Gusmão informellt uttryckt sin avsikt både till sin regerings ministrar och folket, men han förklarade inte varför Gusmão inte ofentligt talat om sitt beslut.

"Bland folket är man både för och mot hans avgång, men jag tror att Östtimors människor kommer att förstå

och fredligt ta sig genom övergångsperioden", sade De Araujo och tillade att landet för närvarande är stabilt.

Gusmão i Sverige

Xanana Gusmão med Östtimorkommitténs tidigare ordförande Ann Larsson och Thomas Petersson

Xanana Gusmãos första resa utomlands som president i Östtimor 2002 gick till Sverige, där han den 22 april 2002 talade om sanning, rättvisa och försoning inför

Fortsättning på sidan 4

**Nyheter från Östtimor,
Västpapua, Aceh och Indonesien**

Innehåll

Frihetshjälten annonserar avgång	1
Redaktören har ordet	2
Mänskliga rättigheter i Indonesien	3
Oljetvisten Östtimor-Australien	3
Presidentens oro över budgeten	4
Aceh	5
Merdeka 1996-2014	6
Östtimorkommitténs årsmöte	6
Haag-domstolen beordrar Australien att sluta spionera	7
Östtimorkommittén skriver på kampanjbrev	7
Indonesien	7
Västpapua, Aceh och Moluckerna på MR-konferens i Genève	8

Redaktören har ordet

Detta nummer innehåller artiklar om aktuella händelser i både Östtimor, Aceh, Västpapua och Indonesien. Efter Östtimorkommitténs årsmöte den 12 mars talade Ulf B Andersson från Amnesty Press om läget för mänskliga rättigheter (MR) i Indonesien som, trots stora förbättringar efter president Suhartos avgång 1998, lämnar mycket i övrigt att önska. Andra artiklar ger en kompletterande bild av MR-situationen i Indonesien, där Västpapua alltså är det största problemområdet. Med tanke på att utvecklingen i Aceh sedan 2005 års fredsavtal varit lugn, är införandet av sharialagar där ett steg i fel riktning.

Eftersom det här numret är det 60:e innehåller det en tillbakablick på innehållet sedan 1996, däribland folkomröstningen om Östtimors status 1999 och landets självständighet 2002. Det var inte lätt att 1996 föreställa sig att dessa händelser skulle äga rum, men de gamla grekernas talesätt "Politik är det möjligas konst" kom att realiseras. En viktig händelse i Östtimor är att premiärminister Xanana Gusmão har aviserat sin avgång, vilket innebär att det gamla gardet är på väg ut ur politiken.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Merdeka & ÖsttimorInformation**Ansvarig utgivare:**

Gabriel Jonsson

Redaktör:

Gabriel Jonsson

Redaktionsadress:

Gabriel Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
redaktor@osttimorkommitten.se
Tel 08-33 62 47

Layout:

Östtimorkommittén

Adresser:

Föreningen ett Fritt Papua
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 4 19 12 84-1

Östtimorkommittén
c/o Jonsson

Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 1 81 92-5

Tryck:

Ågrenshuset Produktion AB

ISSN Nr: 1402-2559

Lösnummer 20 kronor

Östtimorkommittén
Wiboms v 12, 2 tr, c/o Pollák
171 60 SOLNA, tel 08-27 24 27
pren@osttimorkommitten.se

Skanna och surfa till Östtimorkommitténs webbplats

A 2014-03-18

Mänskliga rättigheter i Indonesien

Ulf B Andersson, chefredaktör på Amnesty Press, berättade på årsmötet att under president Suhartos sista år vid makten så kunde Amnesty International i sina årsrapporter för 1997 och 1998 konstatera att det var omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna (MR) i Indonesien. Det fanns till exempel 1997 minst 300 samvetsfångar, d.v.s. människor som hade dömts för sina åsikter och ej hade förespråkats våld.

Många politiska oppositionella försvann, oberoende fackföreningsledare, som Muchtar Pakpahan greps och oppositionspartier undertrycktes. Det fanns 1997 13 fångar kvar i fängelse som hade dömts i samband med kommunistpartiet påstådda kuppöversök hösten 1965 som blev förevändningen för militärkuppen som förde Suharto till makten. Alla dessa fångar hade fängslats efter icke-korrekt rättegång, många var samvetsfångar och de led av allvarliga hälsoproblem. Fem av dem hade suttit dödsdömda i över 25 år och en, den förre parlamentsledamoten Sukatno avled i maj 1997. MR-övergreppen var omfattande i Östtimor, bland annat i form av fängslanden efter Santa Cruz-massakern 1991. Amnesty International kritiserade 1997 också Falintilgerillan för avsiktliga mord på civila i Östtimor och Västpapas befrielseöversök OPM för gisslantagande 1996 och för att ha dödat kidnappade indonesier i samband med en indonesisk raid för att frita gisslan.

Jämfört med MR-läget 1997 och 1998 har många förbättringar skett i Indonesien. Idag råder relativt stor pressfrihet, ett civilsamhälle finns och flera politiska partier verkar. I Amnestys senaste rapport från juli 2013 till FN:s råd för mänskliga rättigheter i samband med översynen av MR-läget i Indonesien riktas dock kritik mot polisen och militära grupper och behovet av fortsatta reformer påpekas. Inom militären infördes år 2010

förbud mot tortyr, men eftersom brottsbalken inte innehåller något om bestraffning mot tortyr har förbudet ingen effekt.

Den 23 mars 2013 avrättade maskerad militär fyra fångar utomrättsligt i ett fängelse i Yogyakarta. Några av förövarna tillhörde det militära specialförbandet Kopassus, en indonesisk elitstyrka. I september dömdes åtta medlemmar från Kopassus till sex respektive elva års fängelse för överlagt mord. Enligt Amnesty var det ett litet steg framåt för att komma tillrätta med straffriheten, men ännu har ingen oberoende utredning gjorts av händelsen.

I den senaste årsrapporten från Amnesty, som publicerades i maj 2013, kritiseras brister på yttrande- och mötesfriheten i Indonesien. Landet har 76 samvetsfångar, varav de flesta är från Västpapas eller Sydmo-luckerna.

Amnesty påpekar att brott mot statens säkerhet tolkas brett och brottet ”makar” (uppror) kan ge livstids fängelse även om det handlar om en fredlig protest som att hissa en flagga. På ön Ambon utförde självständighetsanhängare en krigsdans och vecklade ut Sydmo-luckernas flagga, ”Benang Raja” när president Susilo Bambang Yudhoyono 2007 besökte ön på den nationella familjedagen. Polisen och presidentens vakter slog till mot 23 inblandade personer som sedan under elva dagar torterades och misshandlades svårt, vilket bland annat innebar att flera av dem idag fortfarande lider av nedsatt hörsel. I samband med rättegångarna fick de åtalade bristfälliga advokater och som mest 15 års fängelse.

Under hissandet av Västpapas flagga ”Morning Star” den 1 december 2004, årsdagen av Västpapas

Fortsättning på sidan 5

Oljetvisten Östtimor-Australien

I början av 1970-talet upptäcktes stora olje- och gasfyndigheter i Timorsjön. De har sedan dess varit en alltid närvarande tredje spelare i relationerna mellan Australien och Östtimor. De påverkade förmodligen också Australiens inställning till Indonesiens invasion med efterföljande ockupation 1975-1999.

Här har vi inte plats ens för en kort sammanfattning av de olika turerna från upptäckten fram till det senaste avtalet mellan Östtimor och Australien, Certain Maritime Arrangements in the Timor Sea Treaty (CMATS). Det undertecknades i januari 2006 och innebär att olje- och gasintäkterna från det stora Greater Sunrise-fältet, som ännu inte börjat utvinnas, ska delas 50-50 och att Östtimor inte får kräva en slutlig reglering av havsgränsen under de närmaste 50 åren.

2012 avslöjade en tidigare australisk spion att den

australiska regeringen lät avlyssna den östtimoresiska delegationen vid förhandlingarna om CMATS. Därför tog Östtimor i april 2013 upp frågan om CMATS och fördelningen av intäkterna inför den internationella Haag-domstolen. Östtimor hävdar att avlyssningen gav Australien orättvisa fördelar och bevisar att Australien inte undertecknade CMATS med hederliga avsikter och vill därför omförhandla avtalet.

De senaste turerna i detta fall gäller Australiens beslag av dokument, som vi skriver om i artikeln ”Haag-domstolen beordrar Australien att sluta spionera”.

Tommy Pollák

Källa: Tom Clarke, "Timor's Oil", *Right Now*, March 2014, <http://rightnow.org.au/writing-cat/article/timors-oil/>

Fortsättning från sidan 1

Stockholms internationella forum. Vid ett besök hos utrikesdepartementet i Arvfurstens palats vid Gustav Adolfs torg i Stockholm fick representanter för Östtimorkommittén delta.

Gusmão skulle också ha kommit till Stockholm International Forum i januari 2004, men ställde in sin resa till Sverige därför att hans mor just dött. De två tal han skulle hållit finns på kommitténs webbplats,

Kort biografi

José Alexandre Gusmão, alias Kay Rala Xanana Gusmão, föddes den 20 juni 1946 i Laleia, Manatuto, Östtimor. Han, en bror och fem systrar växte upp i landet. Hans far var skollärare och Xanana avslutade primärskolan och började sekundärskolan i den katolska missionen i Nossa Senhora de Fatima i Dare, innan han flyttade till Dili. Han började arbeta i tidiga år, på mornarna som lantmätare och på eftermiddagarna som lärare i den kinesiska skolan. 1974 i april blev han anställd på A Voz de Timor (Timors röst - en tidning som gavs ut i Östtimor fram till augusti 1975). Han blev

medlem i Fretilin - Revolutionära Fronten för ett Oberoende Östtimor - samma år, senare blev han ställföreträdande chef för dess informationsavdelning.

När Fretilins ordförande Lobato dödades den 31 december 1978 blev Xanana dess ledare. Han tillfångatogs av indoneserna den 20 november 1992 och dömdes av dem till 20 års fängelse.

Efter folkomröstningen 1999 om Östtimors status frisläpptes Gusmão. Han valdes till landets första president efter återställandet av självständigheten. Efter en mandatperiod blev han i augusti 2007 premiärminister i en koalitionsregering, vilket han alltjämt är.

Tommy Pollák

Källor: *Timor link*, London, nr 46 februari 1999

AAP (<http://www.theaustralian.com.au/news/latest-news/east-timor-pm-gusmao-plans-to-quit-in-sept/story-fn3dxix6-1226840129374>)

Associated Press (<http://www.montrealgazette.com/news/East+Timor+Prime+Minister+Xanana+Gusmao+plans+step+down/9557939/story.html>)

Presidentens oro över budgeten

Östtimors president Taur Matan Ruak godkände budgeten för 2014 den 3 februari, fyra dagar efter att han fått den. Han utfärdade ett pressmeddelande och skickade ett meddelande till parlamentet och uppmanade det att uppmärksamma grundläggande behov, diversifiering av ekonomin för att minska oljeberoendet, ökad effektivitet hos statliga institutioner och en tidigare budgetprocess. Meddelandena finns på engelska på La'o Hamutuks webbplats.

Från den inofficiella översättningen av meddelandet till engelska har vi översatt några delar.

"Budgeten är ett av de viktigaste verktygen för att främja utveckling, fördela välstånd rättvisare och förbättra befolkningens livsvillkor."

"Jag konstaterar att regeringen och parlamentet minskat budgeten med 9% jämfört med 2013 (d v s 147,5 miljoner dollar)."

"Jag vill uppmärksamma alla statliga organ på betydelsen av att genomföra budgetprocessen inom de juridiska tidsramarna, så att budgeten nästa år som sig bör kan träda i kraft vid årets början."

"Det är viktigt att framhäva behovet av att upprätta

- mekanismer för bättre parlamentarisk kontroll av budgetens genomförande
- begränsningar av att använda mer än ett uppskattat hållbart uttag ur oljefonden
- begränsa användningen av fördelning av statliga kontrakt utan anbudsförfarande

- förbättra förutsägelserna i budgeten."

"Jag är övertygad om att vårt samhälle fortfarande står inför utmaningar avseende grundläggande utkomst för behövande människor, vilket jag till min stora oro inte ser att budgeten behandlar vederbörligt.

En betydande del av vår befolkning lider fortfarande av hunger. ... har det föreslagits att i budgeten för 2015 uttrycka det politiska löftet att bekämpa undernäring och hunger i landet, särskilt bland de mest missgynnade, barn och äldre, med en särskild post.

Fattigdom är också fortfarande synlig på landets landsbygd. Därför hoppas presidenten att se inkluderande ekonomisk tillväxt och att ta itu med vårt samhälles och vår ekonomis grundläggande behov. Det måste finnas en bestämd kraftinsats för att bekämpa fattigdom, för ett effektivt nationellt program, som prioriterar basal infrastruktur med syfte att tillfredsställa de mest elementära behoven (hälsa, vatten och avlopp) på bekostnad av offentliga arbeten med tvivelaktig inverkan på ekonomin och medborgarna i allmänhet.

Vid mina besök i distrikten, där ekonomin i huvudsak är jordbruk för självhushåll, lade jag märke till en fortskridande trend att överge bördigt land för risodling och rotfrukter för att flytta till huvudstaden. Åtskilliga rapporter visar att 70% av landet för risodling nu har övergetts, antingen på grund av brist på bevattning ..."

"Det är viktigt att bekämpa slöseri med statsutgifter ..."

Tommy Pollák

Aceh

Historiskt beslut om sannings- och försoningskommission

Parlamentet i Aceh beslöt den 27 december 2013 att upprätta en sannings- och försoningskommission. Beslutet föregicks av åtta års kampanj från människorättsorganisationer. Under kampen för ett fritt Aceh 1976-2005 beräknas 10.000-30.000 människor ha dödats. I Helsingsforsavtalet, som avslutade konflikten, fanns bildandet av en sannings- och försoningskommission med. Amnesty International välkomnade beslutet och uppmanade regeringarna i Aceh och Indonesien att agera så att kommissionen upprättas. Kritik riktades dock mot beslutet att alla ledamöter måste kunna läsa koranen.

Gabriel Jonsson

Källa: *E-nytt Amnesty*, 6/2 2013.

Sharialagar

Acehs provinsregering och lagstiftande församling har antagit lagen Qanun Jinayat (lag för beteende) som tvingar varje muslim och icke-muslim att följa den muslimska legala koden sharia. Aceh är därmed den enda provins i Indonesien som tillämpar sharialagar. Enligt rådsmedlemmen Abdullah Saleh, ”tvingar qanun alla i Aceh att utan undantag följa sharia”. Den lagstiftande församlingen antog lagen den 13 december 2013 var efter den undertecknades av guvernören Zaini Abdullah. Lagen var en revidering av 2009 års Qanun Jinayat som införde bestraffning genom stening till döds.

Efter protester från människorättsaktivister vägrade den tidigare administrationen ledd av guvernör Irwandi Yusuf att införa Qanun Jinayat. Abdullah Saleh säger att enligt den nya lagen ska alla som bryter mot sharia ställas inför rätta enligt muslimsk lag oavsett deras religion, men icke-muslimer som bryter mot brottsbalken kan få välja mellan en shariadomstol och en vanlig domstol. Andra typer av brott som t.ex. att dricka alkohol, att inte bära sjal och att ha åtsittande byxor kommer att behandlas av shariadomstolar. Straffet kan

bli sex-nio piskrapp. Den 5 februari stoppade polisen motorcyklister, men lät två icke-muslimska kvinnor åka vidare efter att ha rekommenderat dem att sätta på sig sjalar. Muslimska och icke-muslimska män med kortbyxor ombads att bara gå ut i långbyxor.

Lagarna gäller även militärer så länge det inte är militärdomstolar som sköter överträdelser av sharialagar. Enligt Abdullah Saleh var antagandet av Qanun Jinayat baserat på rättvisa, eftersom muslimer skulle känna sig orättvist behandlade om icke-muslimer skulle dömas enligt andra principer. Många människor protesterade dock emot att sharialagarna ska gälla även icke-muslimer.

Huvudpunkterna i Qanun Jinayat är:

- 1 Shariamyndigheterna har rätt att arresteras misstänkta förbrytare.
- 2 Myndigheterna har rätt att internera en förbrytare i uppemot 30 dagar före rättegång och kan förlänga perioden med ytterligare 30 dagar.
- 3 En förbrytare har rätt till advokat.
- 4 Icke-muslimska och militära förbrytare ska dömas i en shariadomstol om en förbrytelse regleras av brottsbalken eller av militär lagstiftning.
- 5 Även om shariadomstolen benådar en åtalad, ska han eller hon undergå rehabilitering.
- 6 Bara en överklagan får lämnas in till shariadomstolen.
- 7 Brottstiden omfattar maximalt 40 månader i fängelse.
- 8 Maximalt 40 piskrapp får utdelas.
- 9 Böter får maximalt uppgå till 800 gram guld.

Gabriel Jonsson

Källor: Hotli Simanjuntak, ”Aceh Mulls Sharia for Non-Muslims”, *The Jakarta Post*, 2014-02-06

Hotli Simanjuntak och Ina Parlina, ”Aceh fully enforces Sharia”, *The Jakarta Post*, 2014-02-07

Fortsättning från sidan 3

självständighetsdag från Nederländerna 1961, greps aktivisten Filep Karma och fick 15 års fängelse. Efter en Amnestykampanj i december 2011 besökte Amir Syamsuddin, Indonesiens justitie- och MR-minister, Filep Karma i fängelset i mars 2012. Från omvärlden skickades 7 000 kort och brev till Filep Karma, som har uttryckt sin tacksamhet för stödet. Han har dock förklarat att han inte kommer söka nåd.

Utöver MR-förhållandena i Västpapua och Sydmo-luckerna, tar den senaste Amnestyrapporten upp förföl-jelsen av religiösa minoriteter. Den har bland annat yttrat sig genom att kyrkor inte har fått byggnadstill-

stånd. Blasfemilagar används och sex personer hade fram till sommaren 2013 dömts för blasfemi eller upp-vigling utan att ha förespråkåt våld. Speciellt allvarlig är situationen för shiamuslimer och ahmadiyya-gruppen, som inte erkänns som riktiga muslimer.

Amnesty lyfter också enträget fram mordet på MR-aktivisten Munir år 2004 och fortsätter kräva en lösning av fallet. Munir var en av Indonesiens främsta män-niskorättskämpar och var i december år 2000 i Stock-holm när han fick Right Livelihood-priset. I september 2004 befann sig Munir ombord på ett Air Garuda-plan som via Singapore skulle föra honom från Jakarta till

Fortsättning på sidan 8

Merdeka 1996-2014

Efter att tidigare ha utgivit Östtimor Information, Nyhetsbrev från Östtimorkommittén började kommittén tillsammans med Föreningen ett Fritt Papua ge ut Merdeka (= frihet) ÖsttimorInformation hösten 1996. Sedan dess har med detta nummer inalles 60 nummer kommit ut, varav tre dubbelnummer. Sedan 2006 har fyra nummer getts ut årligen. Ingen annan svensk publikation har under denna period bevakat händelseutvecklingen i den indonesiska övärlden, även om Föreningen Fjärde Världen ibland innehåller artiklar om området. Särskilt glädjande är att de 60 numren i stor utsträckning redogör för de många aktiviteter Östtimorkommittén genomfört eller deltagit i, både inom och utanför Sverige. Till de mera ovanliga inslagen hör poesi från Östtimor, Västpapua och Aceh.

Om man ser tillbaka på den långa tid Merdeka har getts ut, är det framförallt två händelser som är värda att nämna. Den ena är folkomröstningen om Östtimors status den 30 augusti 1999. Den andra är utropandet av 2000-talets första nya självständiga stat den 20 maj 2002 som föregicks av FN-styre för att förbereda upprättandet av den nya staten. Tilldelandet av 1996 års Nobels fredspris till den utrikespolitiske talesmannen José Ramos-Horta och biskop Carlos Belo är också betydelsefull, men det var händelseutvecklingen i Indonesien 1998 efter president Suhartos avgång 1998 som blev början till slutet för den brutala ockupationen av Östtimor sedan 1975. Det är ytterst beklagligt att händelseutvecklingen under 1999 dominerades av våld och människorättsövergrepp som ännu inte är upplärade. Med tanke på att motstånd mot den indonesiska ockupationen av Östtimor sedan 1975 fanns både inom och utanför landet kan även vi här i Sverige känna oss stolta över våra insatser.

Självständigheten 2002 är nästan den enda händelse efter utvecklingen år 1999, som uppmärksammades mycket av medierna i omvärlden, som har skrivits om i Sverige sedan dess. Som vi har framhållit i många nummer uppvisar utvecklingen sedan dess både hoppfulla och dystra inslag. Särskilt glädjande är att Indonesien respekterat Östtimors självständighet samtidigt som län-

dernas kontakter gradvis expanderat. Mycket av det vi har skrivit om har handlat om utvecklingsfrågor och den så komplicerade språkfrågan snarare än det rättsliga efterspelet till 1999 års våldsvåg. Vi har också lyft fram hur Östtimors regering sökt främja relationerna med Indonesien och därför velat tona ner vad som hände under ockupationen. Även de parlaments- och presidentval som har hållits 2002, 2007 och 2012 har vi skrivit om.

Fördelningen av nyheter om Östtimor, Indonesien, Västpapua och Aceh har varierat, men Västpapua har alltid varit svårast att följa p.g.a. att området är svårtillgängligt för utländska journalister. Jag har i "Redaktören har ordet" ofta uttryckt mig pessimistiskt om möjligheterna att få till stånd en förändring av situationen i området och känner inte till några tecken på att läget är på väg att ändras. De rika naturtillgångarna och att omvärlden erkänner området som indonesiskt, trots 1969 års regisserade folkomröstning, försvarar en lösning av frågan.

Acehfrågan skulle knappas ha lösts om inte den förödande tsunamin hade drabbat landet så hårt under julen 2004: huvudförklaringen till lösningen är en av naturens nycker. Om inte Acehs exilregering hade haft sitt säte i Norsborg, hade nog inte frågan uppmärksammats så pass mycket här som understundom varit fallet medan konflikten pågick 1976-2005. Att fredsavtalet från 2005 har hållit, är väl värt att lyfta fram som en stor framgång.

Att Indonesien sedan 1998 kallas "världens tredje största demokrati" efter Indien och USA är en klar förändring till det bättre. I synnerhet övergreppen som begås i Västpapua visar dock att mycket arbete återstår för att bygga upp en demokrati som inkluderar alla folk i den etniskt, språkligt och kulturellt heterogena nationen. Anmärkningsvärt är att i årets presidentval väntas den före detta generalen Prabowo Subianto och den tidigare överbefälhavaren Wiranto bli två av kandidaterna: militärens politiska inflytande är ej över.

Gabriel Jonsson

Östtimorkommitténs årsmöte

Östtimorkommittén höll årsmöte på Slottsgatan 2 i Solna den 12 mars. Hela styrelsen blev omvald:

Gabriel Jonsson	ordförande
Tommy Pollák	kassör
Hendrik Amahorseja	
Eva Goës	
Thomas Johansson.	

Efter årsmötet talade journalisten Ulf Andersson, redaktör för AmnestyPress, om Amnesty Internationals arbete för mänskliga rättigheter i Indonesien (se separat artikel).

Gabriel Jonsson

Stöd människorna i Västpapua och Östtimor! Bli medlem i Föreningen ett Fritt Papua eller Östtimorkommittén. Medlemsavgiften är 150 resp 200 kronor. I den ingår Merdeka & ÖsttimorInformation med fyra nummer om året.

Haag-domstolen beordrar Australien att sluta spionera

Den internationella domstolen har beordrat Australien att sluta spionera på Östtimor. Australien får inte på något sätt blanda sig i kommunikationen mellan Östtimor och dess juridiska rådgivare.

Domstolen bestämde också i sitt utslag den 3 mars 2014 att Australien måste förseгла dokument och data som de beslagtogs i en räd hos Östtimors juridiska rådgivare i december 2013. Däremot behöver Australien inte lämna tillbaks dokumenten.

Det var Australiens statsåklagare, George Brandis, som godkände räden mot Östtimors australiske advokat Bernard Collaery. I den beslagtogs en mängd dokument och datafiler och ett uttalande av en tidigare agent för

Australiens hemliga underrättelsetjänst (Australian Secret Intelligence Service) som anklagar Australien för att ha planerat avlyssningsutrustning i Östtimors regeringskontor. Agentens pass drogs in i december, vilket hindrade honom att resa till Haag för att vittna.

Domstolsutslaget är provisoriskt i avvaktan på att domstolen ska fälla det slutliga utslaget, vilket väntas dröja minst 12 månader.

Statsåklagare Brandis har förklarat att Australien kommer att foga sig i domstolsutslaget och tills vidare hålla dokumenten inlåsta.

Tommy Pollák

Östtimorkommittén skriver på kampanjbrev

Japan East Timor Coalition skickade den 20 februari ut ett kampanjbrev riktat till den japanske utrikesministern. Brevet tillkom med anledning av att det den 20 februari har gått 72 år sedan Japan invaderade Portugisiska Timor. Efter att Australien 1941 hade invaderat kolonin för att förhindra en japansk attack genomförde Japan en motattack och ockuperade området 1942-1945, vilket ledde till svåra umbäranden för befolkningen. Döds-siffrorna brukar anges till 40.000-60.000 människor, vilket motsvarar över tio procent av befolkningen.

Brevet kräver att Japans regering ska hålla samtal med Östtimors regering om japanska soldaters sexuella

utnyttjande av timoresiska kvinnor ("comfort women") under andra världskriget, att Japans regering detta år håller samtal med offren och deras stödgrupper om sätt för att be offren om ursäkt och kompensera dem samt håller samtal med alla berörda parter om att sätta upp en sannings- och försoningskommission. Av de 19 kvinnor som talat ut om de sexuella övergreppen, har nio dött utan att ha erhållit någon ursäkt alls från Japans regering. Sedan Japan upprättade diplomatiska relationer med Östtimor försvarar landet sitt agerande med argumentet att relationerna måste blicka framåt.

Gabriel Jonsson

Indonesien

Attacker mot militärposter

Enligt den indonesiska nyhetsbyrån Antara attackerade lördagen den 14 januari oidentifierade beväpnade personer en polispostering i Kulirik i regionen Puncak Jaya. I attacken konfiskerade de attackerande personerna åtta gevär av typ Mauser, AK 47 och SS1. Ingen rapporteras ha blivit dödad.

Även den första februari ägde strider mellan gerilla och indonesisk militär rum på ön Yapen i den västra delen av Västpapua. En gerillaman dödades.

Religiös intolerans

På ytan ser det lugnt ut i samhället men i verkligheten är det förtfarande helt annorlunda. Enligt *Indonesian Committee of Religion and Peace*, har i år 50 kyrkor demolerats, bränts ner eller av myndigheterna tvingats att stänga. Det muslimska imamrådets (MUI) fatwa för muslimer att inte hälsa kristna under jul och nyår kvarstår. Under jul- och nyårsfirandet 2013 skickade den indonesiska regimen därför ut 198.000 beväpnade poliser och soldater för att bevaka kyrkor.

Hendrik Amahorseja

Ge ett bidrag till Föreningen ett Fritt Papua eller Östtimorkommittén genom att sätta in på plusgirokonto 4 19 12 84-1 respektive 1 81 92-5.

Avsändare:
Östtimorkommittén
c/o Pollak
Wiboms väg 12
171 60 SOLNA

B

Porto betalt

Kom ihåg att anmäla adressändring.

Västpapua, Aceh och Moluckerna på MR-konferens i Genève

FN:s 25 konferens om mänskliga rättigheter (MR) hålls i Genève den 3-28 mars. Den 4 mars talade Vanuatus premiärminister Moana Carcasses Kalosi. En stor del av hans anförande handlade om situationen i Västpapua om vilken han bl.a. sade följande:

”Mitt land deltar i detta möte för att uttrycka oro över läget för de mänskliga rättigheterna i Västpapua. Vi är verkligen mycket oroade över det sätt på vilket det internationella samfundet har försummat hur det papuanska folkets mänskliga rättigheter har allvarligt undertryckts sedan 1969. Herr president, ni är ordförande för det ädlaste organet i FN - Rådet för mänskliga rättigheter. Men vad gör vi när det melanesiska folkets rättigheter i Västpapua hotas av militära interventioner? Efter det kontroversiella beslutet om att hålla en folkomröstning 1969 har det melanesiska folket i Västpapua ständigt utsatts för den indonesiska säkerhetstjänstens brott mot de mänskliga rättigheterna. Världen har bevitnat en litanian av tortyr, mord, exploatering, våldtäkter, militära räder, godtyckliga gripanden och undertryckande av det civila samhället med hjälp av underrättelseverksamhet. Den indonesiska Nationella kommissionen för mänskliga rättigheter (Komnas HAM) drar slutsatsen att dessa handlingar utgör brott mot mänskligheten enligt indonesisk lag nr 26/2000 (Komnas HAM 2001, 2004). I detta klimat av rädsla och förtryck av politiskt oliktankande, och uppenbar likgiltighet från världssamfundet, inklusive FN och de mäktiga industriländerna sedan 1969, finner vi en bortglömd ras som fortfarande vågar drömma om jämlikhet och rättvisa. Men de demokratiska nationerna har hållit tyst.”

Kalosis tal finns i sin helhet på internet, <http://webtv.un.org/meetings-events/watch/>

[vanuatu-high-level-segment-5th-meeting-25th-regular-session-human-rights-council/3290028806001.](http://www.youtube.com/watch?v=JM2C5Jf4hKI)

Värt att notera är att Indonesien undertecknade den internationella konventionen om tortyr (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment eller kort United Nations Convention against Torture) den 23 oktober 1985 och ratificerade konventionen den 3 oktober 1998. Under-tecknande och ratificerande är något helt annat än implementation och ett exempel på detta kan man se på: [http://www.youtube.com/watch?v=JM2C5Jf4hKI.](http://www.youtube.com/watch?v=JM2C5Jf4hKI)

De som hissade Republik Maluku Selatan (RMS) flagga på Moluckerna fick inte bara långa fängelsestraff utan blev också torterade i fängelset. Tortyren orsakade invaliditet och även dödsfall bland de moluckiska politiska fångarna, däribland Johan Teterisa och hans fängslade vänner. Se <http://blog.amnestyusa.org/asia/raising-a-regional-flag-embarrassed-the-people-of-indonesia-in-the-eyes-of-the-world/> och om flagghissning <http://blog.amnestyusa.org/asia/the-dangerous-act-of-raising-a-flag/>.

Vid sidan av den här stora MR-konferensen organiseras också ett möte av Unrepresented Nations and Peoples Organization (UNPO) på Palais du Nation i Genève den 14 mars angående situationen i Västpapua som representeras av Organisasi Papua Merdeka (OPM). Aceh representeras av Aceh Sumatra Liberation Front (ASNLF) och Moluckerna representeras av RMS.

Hendrik Amahorseja

Fortsättning från sidan 5

Amsterdam. Han dog ombord. Vid obduktionen i Nederländerna fann man att Munir hade mördats genom arsenikförgiftning. Ingen ur säkerhetstjänsten, som antas ha beordrat mordet, har ännu ställts inför rätta och den undersökning som president Susilo Bambang Yud-

hoyono beordrade år 2005 är fortfarande inte offentlig.

Amnesty kräver också att straffriheten ska upphöra och att utländska medier ska kunna besöka Västpapua.

Gabriel Jonsson